

Sayı : 41234558/110.03/
Konu : Sürekli Atık Su İzleme Sistemlerine
İlişkin Teknik Hususlar.

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

22/03/2015 tarihli ve 29303 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” ile; kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan; atıksu arıtma tesisleri, ön arıtma tesisleri, derin deniz deşarjı yapan ve suyu ısı transferi amaçlı (soğutma-ısıtma suları) kullanarak alıcı ortama deşarj eden tesislerin çıkışlarına kurulacak sürekli atıksu izleme istasyonlarının özelliklerinin belirlenmesi; kurulması, işletilmesi ile ilgili uyulması gereken usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bununla birlikte SAİS kapsamında alınacak numunelerin sinyal durumları, sınır değerleri, veri iletimleri ve ayrıntılı diğer teknik hususların Bakanlığımızca düzenleneceği söz konusu tebliğin 11’inci maddesinde belirtilmiştir.

Bu doğrultuda SAİS kurmakla yükümlü tesisler ve ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, aşağıda yer alan bölümlerde belirtilen teknik hususlara riayet etmekle yükümlüdür.

Bölüm 1 : Teknik Hususlar

1. SAİS yazılımı, otomatik alınacak numuneler için; Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği sektör tablosunda yer alan Kimyasal Oksijen İhtiyacı (KOİ), Askıda Katı Madde (AKM) parametrelerinden herhangi birinde sınır değer aşıldığında ve pH parametresi 6-9 aralığının dışına çıktığında alarm verir. Herhangi bir parametre için ölçüm süresi 20 dakikanın üzerinde olan sistemlerde ilk alarmda; diğerlerinde ise ardışık olarak üçüncü alarmla ulaşıldığında SAİS numune alma cihazı iki saatlik 6 litre kompozit numune almaya başlar. Yukarıda bahsi geçen senaryo her gün için 00.01-23.59 saatleri esas alınarak en fazla bir kez gerçekleştirilir.
2. İlgili Tebliğin 21. ve 22. maddelerinde geçen; karşılaştırma çalışmalarında iki ölçüm yapılır. Ölçümler cihazın performansını ve atıksu analiz performansını kapsar ve iki aşamada gerçekleştirilir. Birinci aşamada başarılı olduğunda ikinci aşamaya geçilir. Söz konusu ölçümler haftada iki kez olmak üzere toplamda 8 defa tekrarlanır.

a) Birinci Aşama: Referans Çözelti Çalışması

KOİ ve AKM parametreleri için konsantrasyonu 100-1000 mg/l arasında değişen referans çözeltiler ile ardışık çalışma yapılır. Her karşılaştırma çalışması en az beş noktada gerçekleştirilir. Ölçümler çevre ölçüm ve analizleri yeterlik belgesine sahip laboratuvar eşliğinde yapılır ve kayıt altına alınır.

b) İkinci Aşama: Tesis Giriş-Çıkış Atıksuyu Çalışması

KOİ ve AKM parametreleri için tesis giriş-çıkış atıksularında çalışma yapılır. Her karşılaştırma çalışması farklı zaman dilimlerinde en az beş kez

gerçekleştirilir. Ölçümler çevre ölçüm ve analizleri yeterlik belgesine sahip laboratuvar eşliğinde yapılır ve kayıt altına alınır.

Ölçüm yapılan her bir laboratuvar numune sonucu ile eşzamanlı on-line cihazdaki ölçüm sonucunun sapma oranının \pm %20 olması halinde karşılaştırma testi başarılı sayılır.

3. İlgili Tebliğin 19. maddesinde geçen; bütünlük karşılaştırma testi için İl Müdürlüğü gözetiminde alınarak çevre ölçüm ve analizleri yeterlik belgesine sahip laboratuvara gönderilen numune sonucu ile eşzamanlı on-line cihazdaki ölçüm sonucunun sapma oranının \pm %20 olması halinde bütünlük karşılaştırma testi başarılı sayılır. Sapma oranında \pm %20 başarının sağlanamaması durumunda 10 gün içinde düzeltici faaliyet uygulanarak tekrar numune alınır ve başarı elde edilene kadar işlemler tekrarlanır.
4. Otomatik numune alma kontağı için ölçüm değerlerinin kabul edilebilir ölçüm aralıklarında olması gerekmektedir. Kabul edilebilir ölçüm değeri aralıkları <http://su.izleme.gov.tr> ve <http://laboratuvar.cevre.gov.tr> web sitelerinde yayımlanacaktır.
5. SAİS numune alma cihazı; üzerinde şifresi oluşturulabilir bir kilit sistemi ile donatılmalıdır. SAİS numune alma cihazı; 6 litrelik 4 adet numune alma şişelerine sahip olmalı ve numune alma şişeleri Bakanlığın belirleyeceği senaryolara uyum sağlayacak hacim ve sayıda ayarlanabilir özellikte olmalıdır.
6. Kabin yazılımı kalibrasyon, doğrulama ve bütünlük karşılaştırma testi zamanları için alarm verme özelliğine sahip olmalıdır.
7. SAİS'ten sorumlu tesis çalışanı personel; istasyonda günlük kontrol yapmalı ve bu kontrolünü bir liste ile kayıt altına almalı ve kayıtları istasyonda en az 1 yıl süre ile saklayarak dosyalamalıdır.
8. Kabin yazılımı numune alındığında; Bakanlık mailine ve bağlı il müdürlüğü personeli/personellerine SMS ve mail gönderme yeteneğine sahip olmalıdır.
9. SAİS istasyonunda üretilen veriler, "API veri iletim protokolleri"ne uygun olarak Bakanlık merkezi veri ağına iletilecek olup, konuyla ilgili veri iletim protokolü <http://su.izleme.gov.tr> ve <http://laboratuvar.cevre.gov.tr> web sitelerinde yayımlanacaktır.
10. Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda tesis özelinde ve genelde numune alma senaryolarında, kabul edilebilir ölçüm değeri aralıklarında ve limit aşım değerlerinde değişikliğe gidebilecektir.

Bölüm 2 : Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri Sorumlulukları

1. İlgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerinde "Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği" kapsamındaki çalışmaları yürütecek 1 asil 1 yedek personel belirlenecektir. Söz konusu personeller tebliğ kapsamındaki sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdürler.

- İlgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğündeki personellerin cep telefonuna ve kurumsal maillerine; SAİS numune alma cihazı ile numune alınmasına müteakip mesaj gönderildiğinde, numune alınmasını takip eden ilk iş günü, “*Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği*” esaslarına uygun şekilde numuneler alınarak, çevre ölçüm ve analizleri yeterlilik belgesine sahip bir laboratuvara ve Bakanlık Çevre Referans Laboratuvarına mühürlü biçimde gönderilecektir.
- Numune alma işlemi hafta sonuna veya resmi tatillere rastlaması durumunda, alınan numunelerden en son alınan numune için iş ve işlemler gerçekleştirilecektir.

Bölüm 3 : Bakanlık Görev ve Sorumlulukları

İlgili tebliğ 20’nci, 21’inci, 22’nci ve 23’üncü maddelerinde yer alan Bakanlığımızca verilecek onaylar; bir başkan iki üye olmak üzere en az üç kişiden oluşan komisyon marifetiyle verilir. Komisyon üyeleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Laboratuvar Ölçüm ve İzleme Daire Başkanlığı personellerinden oluşur.

Bakanlık komisyonu ilgili tebliğin 23’üncü maddesinde belirtilen verilerin en az on gün boyunca izlenmesi sürecinde;

- Bakanlık merkezi yazılımda kayıtlı verilerin en az %80’inin geçerli veri olması,
- Yıkama verilerinin ve haftalık yıkama verilerinin sistemde eksiksiz olarak yer alması,
- Kalibrasyon verilerinin eksiksiz olarak yazılımda raporlanabilmesi,
- Yazılımda yapılan çapraz sorgular ile verilerin doğruluğunun kontrol edilmesi,

hususlarını göz önünde bulundurarak tüm onay ve kabul işlemlerini tutanakla kayıt altına alır.

SAİS kurulumunda yukarıda belirlenen esaslar çerçevesinde iş ve işlemlerin yerine getirilmesi hususunu,

Olur’larınıza arz ederim.

Soner OLGUN
Daire Başkanı

Uygun görüşle arz ederim.

.../.../2015

A. Rıza TANAS
Genel Müdür Yardımcısı V.

OLUR
.../.../2015

M. Mustafa SATILMIŞ
Genel Müdür